

Sorkwity, 18.03.2021 roku

SPRAWOZDANIE

z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sorkwitych za 2020 rok

Zmiany, zwane polską transformacją, spowodowały podział społeczeństwa na dwie podstawowe grupy: biednych i bogatych, ze znaczącą przewagą tych pierwszych. Nasila się, więc zjawisko wykluczenia społecznego, które polega na tym, że *całe grupy ludzi stają się nikomu niepotrzebne nie stanowiąc nawet rezerwowej armii pracy*. (M. Ziółkowski, Polska, a świat. op. cit. Łódź 2001, s. 362). Znaczący tematyczny podkreślają, że w Polsce utrzymuje się społeczeństwo „dwupoziomowe”. Znamionuje je podział na dwie podstawowe kategorie, tj. ludzi, którzy utrzymują się z pracy i ludzi, których egzystencja oparta jest w sposób trwały na pomocy społecznej. W związku z tym obserwujemy na szeroką skalę poczucie niepewności jutra i osłabienie przejawów solidarności grupowej, czego charakterystyczną cechą jest załamanie się zaufania do osób, grup i instytucji działających na scenie politycznej.

Polacy oczekują od państwa, że będzie łagodzić dotkliwe, społeczne skutki transformacji, zwłaszcza bezrobocie i ubóstwo. Oczekiwania te łączą się z postulatami okoliczności wzmocnienia kontroli państwa nad procesem zachodzących przemian i uznaniu umowy społecznej za instytucjonalną formę partycypacji społeczeństwa w tworzeniu programów pomocy i realizacji reformy systemowej.

Niesienie pomocy drugiemu człowiekowi ma długą historię, bowiem postrzeganie drugiego człowieka z jego wadami i zaletami jest miarą człowieczeństwa. Przemiany społeczno-gospodarcze, które od kilkunastu lat przetaczają się przez nasz kraj niosą wiele negatywnych konsekwencji dla znacznej części Polaków, w tym i dla mieszkańców naszej gminy. Coraz większa ich liczba nie potrafi odnaleźć się w nowej rzeczywistości i samodzielnie poradzić sobie z codziennymi trudnościami oraz zaspokajaniem potrzeb.

Główny ciężar eliminowania tychże niedoborów i niedostatków spoczywa na gminie, która w ramach zadań własnych realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej. Pomoc społeczna jest jedną z instytucji polityki społecznej państwa, zasadniczym elementem zabezpieczenia społecznego, która spoczywa również na administracji samorządowej, bowiem to na poziomie społeczności lokalnej możliwe jest pełniejsze rozpoznawanie potrzeb i dobór skutecznych metod i form pomocy.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym, poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem. Osoby i rodziny korzystające z pomocy winne są współpracować z pracownikami socjalnymi w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, w myśl art. 110 ustawy o pomocy społecznej, Zarządzeniem Nr 2/90 Naczelnika Gminy Sorkwity został powołany 16 marca 1990r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jako organizacyjnie wyodrębniona jednostka

budżetowa, która działa na podstawie statutu oraz regulaminu organizacyjnego. Działalność Ośrodka finansowana jest z budżetu wojewody i budżetu gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sorkwitych realizował powierzone zadania w **Dziale 852 - Opieka Społeczna, Dziale, 853 - Pozostałe Zadania w Zakresie Polityki Społecznej, Dziale 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza oraz Dziale 855 – Rodzina** zgodnie z planem budżetu na rok 2020, który wynosił na dzień 31 grudnia 2020 roku w zakresie wydatków **9 558 888,00 zł**, a w zakresie dochodów **73 000,00 zł**.

Wykonanie budżetu w zakresie wydatków wyniosło **9 436 574,14 zł** co stanowi **98,72%** planu.

Wykonanie budżetu w zakresie dochodów wyniosło **80 638,17 zł** i przekroczyło plan o **10,47%**.

Zobowiązania w/g stanu na koniec okresu sprawozdawczego wynoszą **82 971,94 zł**.

Zobowiązania dotyczą rozdziałów:

- 85219 - na kwotę 45 755,06 zł
- 85228 – na kwotę 26 341,92 zł
- 85295 – na kwotę 81,73 zł
- 85395 – na kwotę 2 298,14 zł
- 85501 – na kwotę 2 694,63 zł
- 85502 – na kwotę 1 174,72 zł
- 85504 – na kwotę 4 625,74 zł

Dział 852 – Opieka Społeczna

W rozdziale 85202 - Domy Pomocy Społecznej wydatkowano kwotę 220 001,20 zł.

Jest to wartość świadczeń, jaką poniosła Gmina Sorkwity za pobyt dwóch mieszkańców gminy w Domu Pomocy Społecznej "Arka" w Mikołajkach, za pobyt 1 z mieszkańców gminy w Domu Pomocy Społecznej w Drużykowej, za pobyt 1 mieszkańca gminy w Domu Pomocy Społecznej Obryte, za pobyt 1 mieszkańca gminy w Domu Pomocy Społecznej w Kętrzynie, 1 mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Szczurkowie oraz za pobyt 1 mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Węgorzewie.

Wydatki pokryto ze *środków własnych* gminy.

W rozdziale 85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej wydatkowano kwotę 13 456,01 zł. Całość kwoty pochodziła z dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych. Składki opłacano za osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu W formie decyzji, 27 osobom udzielono 244 świadczenia.

W rozdziale 85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe z ubezpieczenia społecznego na świadczenia społeczne w 2020 roku wydatkowano kwotę 258 648,95 zł, w tym 221 084,89 zł w ramach dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych, a 37 564,06 zł ze środków własnych gminy.

Kwotę *dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych* w wysokości **221 084,89 zł** wydatkowano na zasiłki okresowe, które wypłacono 103 osobom (655 świadczeń).

Z liczby ogółem zasiłków okresowych wypłacono z powodu:

- bezrobocia 59 osobom 439 świadczeń na kwotę **144 345,00 zł**,
- długotrwałej choroby 24 osobom 114 świadczeń na kwotę **34 774,00 zł**,
- niepełnosprawności 17 osobom 59 świadczeń na kwotę **17 045,00 zł**,
- innych przyczyn 8 osobom 43 świadczenia na kwotę **24 920,89 zł**.

W ramach zadań własnych, ze *środków własnych* wydatkowano również :

- kwotę **33 564,06 zł** na zasiłek celowy i w naturze, na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (w tym kwotę 8 400,00 zł jako wkład własny do projektu Rodzina Razem!)
- kwotę **4 000,00 zł** na świadczenia społeczne – sprawienie pogrzebu

W rozdziale 85215 - Dodatki mieszkaniowe

Na 71 udzielonych świadczeń - dodatków mieszkaniowych, wydatkowano ze *środków własnych* kwotę **8 519,56 zł**. Przeciętna wysokość miesięcznego dodatku mieszkaniowego wyniosła 119,99 zł.

Ponadto w rozdziale tym realizowano zadanie wynikające ze zmiany ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw - przyznawanie i wypłata odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej zryczałtowanego dodatku energetycznego. W 2020 roku wypłacono 22 dodatki energetyczne w kwocie 352,92 zł, średnio 16,04 zł. Łączną kwotę **359,02 zł** wraz z kosztami na obsługę otrzymano z *dotacji celowej na zadania zlecone*.

W rozdziale 85216 - Zasiłki stałe z dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych wypłacono 31 osobom 297 świadczeń w postaci zasiłków stałych na kwotę **170 989,00 zł** a ze *środków własnych* **0,06 zł**. Średnia wysokość zasiłku to **575,41 zł**

W rozdziale 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej na utrzymanie Ośrodka wydatkowano kwotę **591 469,88 zł**, w tym z *dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych* kwotę **102 893,00 zł**, a ze *środków własnych* gminy kwotę **488 576,88 zł**.

Z kwoty wydatkowanej na utrzymanie Ośrodka przypada na:

- wydatki związane z zatrudnieniem 512 439,40 zł,
- wydatki rzeczowe i bieżące 63 168,26 zł,
- wydatki pozostałe – ZFŚS 15 862,22 zł.

W rozdziale 85228 – Usługi opiekuńcze wydatkowano ze *środków własnych* kwotę **250 839,99 zł**.

Ośrodek w 2020 roku świadczył pomoc w formie usług opiekuńczych za częściową odpłatnością 24 osobom, zatrudniając w tym czasie w zależności od potrzeb ogółem 24 opiekunki. Opiekunki przepracowały w swoich środowiskach łącznie 13 445 godzin.

W rozdziale 85230 – Pomoc w zakresie dożywiania wydatkowano kwotę **304 000,00 zł**.

W 2020 roku realizowano wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Posiłek w domu i w szkole" na lata 2019-2023 oraz programem osłonowym „Pomoc Gminy w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023

Ogólny plan programu na rok 2020 wynosił **304 000,00 zł**, z czego dotacja to **243 200,00 zł** a kwota **60 800,00 zł** to środki własne Gminy.

Pomocą w ramach programu objęto dzieci z klas"0" , uczniów szkół podstawowych, szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych, osoby chore, starsze, samotne oraz bezdomne.

Programem objęto ogółem 565 osób. 176 osób (w tym 62 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej oraz 114 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej i ponadpodstawowej) korzystało z posiłku, 389 osobom przyznano decyzją zasiłek celowy na zakup posiłku.

W ramach pomocy w formie posiłku nikt nie korzystał z pełnego obiadu, 176 osób z jednego gorącego dania. Ponadto 27 dzieciom udzielono pomocy w formie posiłku bez ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek decyzji administracyjnej. W grupie tej wydatkowano **4 655,63 zł** na 767 posiłków.

Na świadczenia w formie posiłku wydatkowano ogółem kwotę **61 849,00 zł**. Przeciętny koszt jednego posiłku wyniósł 5,37 zł.

Na pomoc w formie zasiłku celowego na posiłek wydatkowano kwotę **237 495,37 zł**. Przeciętny koszt jednego świadczenia wyniósł 223 zł.

W 2020 roku Ośrodek w **rozdziale 85230** wydatkował również kwotę w wysokości **6 800,00 zł**. Opłata dotyczy wydatków związanych z partycypacją w kosztach rozdysponowania żywności otrzymanej w ramach programu realizowanego przez Bank Żywności w Olsztynie, poniesionych zgodnie z umową nr 53/POPŻ/2019 zawartą w dniu 19.12.2019 roku z Bankiem Żywności w Olsztynie.

W **rozdziale 85295** zrealizowano zawarte w dniu 29.04.2020 roku pomiędzy Starostą Mrągowskim, a Urzędem Gminy Sorkwity porozumienie Nr 3/2020 w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych. Łączna kwota świadczeń pieniężnych w okresie objętym porozumieniem przewidziana do wypłaty osobom bezrobotnym to 51 000,00 zł, z czego do refundacji z Funduszu Pracy podlega kwota 30 600,00 zł

Ze *środków własnych* na świadczenia pieniężne za wykonane prace społecznie użyteczne w roku 2020 wydatkowano kwotę **34 816,50 zł**, na środki bhp **1 364,84 zł**. Pozostałe wydatki związane z pracami społecznie użytecznymi wyniosły **604,62 zł**.

W rozdziale 85295 realizowany był Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020. Jego całkowity koszt to **40 034,82 zł**. przy czym **16 011,00 zł**. to kwota pozyskana przez Gminę Sorkwity z dotacji z Urzędu Wojewódzkiego. Klub funkcjonuje od stycznia 2019 roku. W ramach działalności dla 15 uczestników prowadzone były zajęcia z rękodziela (szydełkowanie, haft, kwiaty ze wstążki) warsztaty kulinarne, warsztaty zielarskie i florystyczne, zajęcia rekreacyjno-usprawniające i turystyczno – kulturalne (wyjazd do Term Warmińskich połączony ze zwiedzaniem Stoczka Warmińskiego i wyjazd do Mikołajek połączony z rejssem żaglowcem Chopin). Na wynagrodzenie koordynatora Klubu oraz

trenerów przeznaczono kwotę 16 089,09 zł., na materiały oraz usługi związane z działalnością Klubu Senior+ przeznaczono 20 613,40 zł, na ogrzewanie i inne koszty eksploatacyjne przeznaczono 3 332,23 zł.

Dział 853 - Pozostałe Zadania w Zakresie Polityki Społecznej

W rozdziale 85395 – realizowany był projekt Akademia Zdrowej Rodziny. W projekcie uczestniczyło 12 rodzin (42 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Sorkwity) poprzez umożliwienie im dostępu do usług wsparcia rodziny. Projekt zakończono w kwietniu 2020 roku. Wydatki w wysokości **89 215,78 zł** pochodziły ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014 – 2020, natomiast wydatki w wysokości **5 252,40 zł** to środki z budżetu krajowego. Zakładany plan na rok 2020 w wysokości **94 468,18 zł** został wykonany w 100%.

W pierwszej połowie roku rozpoczęto realizację bliźniaczego projektu pt. Rodzina Razem! Jest to projekt skierowany do 12 rodzin (47 osób) z Gminy Sorkwity, który ma ułatwić dostęp do przystępnych cenowo, trwale oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym. Na realizację tego projektu Gmina zaplanowała 230 330 zł. Do końca roku z zaplanowanych środków wydatkowano **169 530,93 zł**. Całość wydatków pochodziła ze środków europejskich .

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

W rozdziale 85415 pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym w roku 2020 Ośrodek wydatkował kwotę **131 218,00 zł** z czego 118 096,20 zł to dotacja , a 13 121,80 zł to środki własne Gminy. Z ogólnej liczby 55 złożonych wniosków, przyznano 55 stypendia. Do tutejszego Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o zasiłek szkolny.

Dział 855 - Rodzina

W rozdziale 85501 Świadczenia wychowawcze na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydatkowano z *dotacji celowej na zadania zlecone* kwotę **4 711 667,45 zł**, z czego **4 671 529, 30 zł** wydatkowano na 9 383 świadczenia wychowawcze, a **40 138,15 zł** wydatkowano na koszty obsługi zadania. Świadczenia wychowawcze otrzymało uprawnionych 838 dzieci.

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń 500+ odzyskano kwotę 6 139,70 zł, która w całości została zwrócona do budżetu państwa

W rozdziale 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano z *dotacji celowej na zadania zlecone* kwotę **2 151 683,32 zł**

z tego:

- na świadczenia społeczne **2 091 826,20 zł**,
- na pokrycie kosztów związanych z obsługą świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna, świadczenia rodzicielskiego i za życiem **59 857,12 zł**

w tym na wynagrodzenia i pochodne **45 066,91 zł**.

Z kwoty 59 857,12 zł przypada na:

- obsługę świadczeń rodzinnych 52 005,29 zł,
- obsługę wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego 4800,82 zł,
- podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych 2407,94 zł,
- obsługę wypłat zasiłków dla opiekuna 99,35 zł,
- obsługę świadczeń rodzicielskich 420,00 zł.
- obsługę świadczenia Za życiem 123,72 zł

W ramach *dotacji celowej na zadania zlecone* z budżetu państwa w 2020 roku wypłacono :

6135 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na kwotę 669 004,56 zł,
1324 zasiłków pielęgnacyjnych na kwotę 285 772,16 zł,
303 świadczeń pielęgnacyjnych na kwotę 546451,40 zł,
28 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka na kwotę 28 000,00 zł,
74 specjalnych zasiłków opiekuńczych na kwotę 45 487,40 zł,
533 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 216 647,63 zł,
17 zasiłki dla opiekuna na kwotę 10 200,00 zł
180 świadczeń rodzicielskich na kwotę 168 828,00 zł,
303 świadczenia w postaci opłacania składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe na kwotę 125 963,60 zł,
1 świadczenie „Za Życiem” na kwotę 4 000,00 zł

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych odzyskano kwotę 12 622,53 zł, przy czym kwota 8 528,55 zł została przeznaczona na wznowienie wydatków, tym samym zmniejszyła wartość wydatków na świadczenia rodzinne roku 2020. Kwota 4 093,98 zł podlegała zwrotowi do budżetu państwa.

Należności od dłużników alimentacyjnych na dzień 31 grudnia 2020 roku wynoszą :

- z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych (zgodnie z ustawą powiększonych o 5%) osobom uprawnionym 110 303,63 zł,
- z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego 1 506 290,97 zł,
- z tytułu przypisanych odsetek 987 690,01 zł,
- z tytułu przypisanych kosztów upomnień 1 700,50 zł

W rozdziale 85503 – Karta Dużej Rodziny w 2020 roku wykazano wydatki w wysokości 191,50 zł i związane one były z realizacją ustawy o Karcie Dużej Rodziny. Wydatki te przeznaczone były w całości na wynagrodzenie osoby zajmującej się obsługą Karty Dużej Rodziny. Na 24 złożone wnioski wydano 64 karty, w tym 19 elektronicznych.

W rozdziale 85504 – Wspieranie rodziny wydatkowano kwotę 235 777,01 zł.

Wymieniona kwota dotyczy między innymi wydatków związanych z zatrudnieniem na umowę o pracę jednego asystenta rodziny, w tym na wynagrodzenia i pochodne 54 939,36 zł, z czego dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy to 1 699,63 zł. Z usług asystenta rodziny w 2020 roku korzystało 14 rodzin. Całkowite koszty na wsparcie rodzin w naszej Gminie to 59 377,01 zł

W ramach rozdziału 85504 realizowany jest rządowy program „Dobry start”. W 2020 roku z dotacji na realizację zadania w programie Dobry start wydatkowano kwotę **176 400,00 zł**. Liczba świadczeń przyznanych i wypłaconych w roku 2020 wyniosła 569 na kwotę 170 700,00 zł. Wydatki poniesione na obsługę tego świadczenia wyniosły 5 700,00 zł.

W rozdziale 85508 – Rodziny Zastępcze wydatkowano kwotę **10 613,75 zł**. Była to kwota poniesionych przez PCPR w Mrągowie wydatków na opiekę i wychowanie dzieci z naszej gminy w pieczy zastępczej. Wydatki pokryto ze *środków własnych* gminy.

W rozdziale 85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów wydatkowano kwotę **29 519,55 zł**

W ramach realizacji budżetu na rok 2020 w zakresie dochodów budżetowych z planowanej w rozdziale **85228** kwoty **73 000,00 zł** za 2020 rok dochody (wpływy za świadczenie usług opiekuńczych w rozdziale 85228) wyniosły **76 686,29 zł**. Nieplanowane, a zrealizowane dochody w rozdziale **85219** to otrzymane odsetki od środków na rachunku bankowym w wysokości **902,72 zł** i **149,16 zł** tytułem zwrotu nadpłaconego wynagrodzenia oraz w rozdziale **85202** kwota **2 900,00 zł**. Są to wpływy z odpłatności członków rodziny, za osoby przebywające w domach pomocy społecznej.

Należności pozostałe do zapłaty z tytułu wykonanych usług opiekuńczych oraz odpłatności za pobyt w DPS-ach, wynoszą na dzień 31 grudnia 2020 roku odpowiednio **193,80 zł** i **3 105,53 zł** – w całości jako należności wymagalne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sorkwicach wykonywał również w roku 2020 dochody na rzecz innych budżetów związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Jednostkom Samorządu Terytorialnego ustawami.

Dochody wykonane w tym zakresie wyniosły:

- **w rozdziale 85502 § 0920 – 48 658,96 zł** (spłacone odsetki od wypłat świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego)
- **w rozdziale 85502 § 0980 35 773,68 zł**. (spłacone należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych z Funduszu Alimentacyjnego)
- **w rozdziale 85502 § 0970 – 15 095,65 zł**. (spłacone należności z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej)
- **w rozdziale 85503 § 0690 – 28,33 zł** (opłata za wydanie duplikatu KDR)

KIEROWNIK
Gminnej Opieki Społecznej w Sorkwicach

mgr Danuta Banaszewska